

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАХИСТ ДИСЕРТАЦІЙ ЗДОБУВАЧІВ
СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ У ПРИДНІПРОВСЬКІЙ
ДЕРЖАВНІЙ АКАДЕМІЇ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ**

Дніпро

2023

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Відділом аспірантури та докторантури Придніпровської державної академії будівництва та архітектури

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Придніпровської державної академії будівництва та архітектури

Протокол від 25 Авг 2023 року № 9

Голова Вченої ради [підпис] Микола САВИЦЬКИЙ

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора від 01 Березня 2023 року № 11

РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

[підпис] Владислав ДАНШЕВСЬКИЙ,
проректор з наукової роботи

[підпис] Ігор СОКОЛОВ,
завідувач відділу аспірантури та докторантури

[підпис] Ірина МЕЩЕРЯКОВА,
доктор філософії (Ph.D), доцент кафедри БЖД

[підпис] Валерія ЖУРБЕНКО,
аспірант 2-го року навчання, голова наукового товариства
аспірантів ПДАБА

[підпис] Світлана СІНЦІНА
керівник юридичної служби

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Атестація здобувачів ступеня доктора філософії у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури (далі – ПДАБА) проводиться відповідно до:

- постанови Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)»;

- постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (далі - постанова КМУ № 44 від 12.01.2022 р.);

- наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»;

- рішення Вченої ради академії від 24 травня 2022 року, протокол №12 про утворення атестаційно-консультаційної служби з питань атестації здобувачів наукових ступенів та забезпечення діяльності разових спеціалізованих Вчених рад з присудження ступеня доктора філософії, затверджено наказом ректора від 02.06.2022 року №44К;

- положення про Атестаційно-консультаційну служби з питань атестації здобувачів наукових ступенів та забезпечення діяльності разових спеціалізованих Вчених рад з присудження ступеня доктора філософії (далі – АКС).

II. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1. Після виконання освітньо-наукової програми та остаточної атестації згідно навчального плану за акредитованою освітньо-науковою програмою при наявності (заповненого індивідуального плану, висновку наукового керівника, витяга з засідання кафедри та заяви на отримання академічної довідки) здобувач:

1) отримує академічну довідку про виконання освітньо-наукової програми, оформлену за формою, затвердженою Міністерством освіти і науки України і висновок наукового керівника (керівників);

2) звертається з письмовою заявою до завідувача кафедри, що реалізує відповідну освітньо-наукову програму та/або здійснює підготовку здобувача, щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Здобувач повинен подати заяву щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації протягом строку навчання в аспірантурі. Здобувач за наявності поважних причин (за станом здоров'я, сімейними обставинами тощо) за письмовою заявою має право на отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та проведення захисту дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді (далі – разової СВР) протягом двох років після відрахування з аспірантури.

До заяви додаються:

- академічна довідка про виконання освітньо-наукової програми;
- висновок наукового керівника (керівників);
- дисертація в друкованому вигляді, оформлена відповідно до вимог, зазначених в наказі Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Обсяг дисертації встановлюється освітньо-науковою програмою, а в разі відсутності цієї інформації має становити 4,5-7 для технічних наук, а для суспільних і гуманітарних наук – 6,5-9 авторських аркушів (один авторський аркуш дорівнює 40 тис. друкованих знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами, що становить близько 24 сторінок друкованого тексту при оформленні дисертації з використанням текстового редактора Word, шрифт - Times New Roman, розмір шрифту- 14 pt);
- копії наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації.

Завідувач кафедри призначає експерта для науково-технічної перевірки дисертації на оригінальність за результатами звіту подібності, отриманого від АКС, про що ставиться резолюція на заяві здобувача.

3) до АКС здобувач подає:

- завізовану завідувачем кафедри заяву щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;
- дисертацію в електронному вигляді для перевірки на текстові співпадіння в форматі Word (на електронну пошту aspirantura@pdaba.edu.ua).

3.2. Після отримання звіту подібності призначений експерт здійснює науково-технічну експертизу та готує довідку про оригінальність дисертації здобувача. В подальшому експерт може ввійти до складу разової СВР як рецензент.

3.3. З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації проводиться публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні кафедри/науковому семінарі за участі Гаранта освітньої програми.

Термін розгляду дисертації у структурному підрозділі ПДАБА не повинен перевищувати 30 календарних днів з дня написання відповідної заяви. В рамках обговорення наукових результатів дисертації також пропонується склад разової СВР.

Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результати дисертації, який підписується головою на цьому засіданні завідувачем кафедри, або його заступником, гарантом освітньої програми та затверджується проректором з наукової роботи. Оформлення висновку не повинно перевищувати 30 календарних днів з дня проведення презентації. Якщо висновок не оформлено вчасно, то презентація наукових результатів проводиться повторно. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації дійсний протягом 1 року.

У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації за здобувачем зберігається право на повторне звернення до структурного підрозділу ПДАБА з письмовою заявою щодо отримання такого висновку після доопрацювання дисертації, або на поновлення в аспірантурі для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми, якщо здобувач достроково відрахований з аспірантури за власною заявою.

У АКС зберігається протокол проведення даного заходу та роздруківка презентації здобувача.

3.4. Після отримання позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до Голови Вченої ради ПДАБА з письмовою заявою про утворення разової СВР (не пізніше ніж за 10 робочих днів до запланованої дати проведення засідання Вченої ради ПДАБА).

Голова Вченої ради ПДАБА накладає на заяву здобувача відповідну резолюцію, проставляє дату її прийняття та свій підпис.

Уповноваженій особі АКС до відділу аспірантури та докторантури подаються такі документи, які формуються в атестаційну справу здобувача:

- заява про створення ради, де здобувач засвідчує, що дисертація виконана ним самостійно з дотриманням академічної доброчесності, підтверджує, що до захисту подано остаточний текст дисертації та зазначає мову захисту (державна або, за бажанням, англійська). У разі вибору здобувачем захисту англійською мовою, члени ради повинні володіти мовою захисту в обсязі, достатньому для кваліфікованого проведення атестації здобувача, що підтверджується сертифікатом не нижче B2 (копії сертифікатів додаються до документів);

- копія диплома про вищу освіту;
- копія свідоцтва про зміну прізвища (за потреби);
- академічна довідка про виконання освітньо-наукової програми;
- витяги з наказів про зарахування та відрахування з аспірантури, або прикріплення до ПДАБА для здобуття третього рівня вищої освіти поза аспірантурою;

- висновок наукового керівника (керівників);
- дисертація в друкованому вигляді;
- електронна копія дисертації у форматі PDF та анотація до дисертації в електронному вигляді на пошту aspirantura@pdaba.edu.ua.

- копії наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації, в яких повинні бути зазначені вихідні дані відповідних видань. Копії публікацій засвідчуються завідувачем кафедри, проректором з наукової роботи, уповноваженою особою та скріплюються печаткою цього підрозділу;

- відомості про наукові публікації здобувача в друкованому та електронному вигляді на електронну пошту aspirantura@pdaba.edu.ua;

- висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;

- довідка про оригінальність дисертації;

- відомості про голову і членів разової СВР (в друкованому та електронному вигляді на електронну пошту aspirantura@pdaba.edu.ua.). Разова СВР формується відповідно до п. 2, 4, 14-16 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (постанова КМУ № 44 від 12.01.2022 р.). Відповідальність за достовірність інформації, що міститься у відомостях про членів разової СВР, покладається на керівництво структурного підрозділу, що реалізує відповідну освітньо-наукову програму чи здійснює підготовку здобувача.

- згоди голови та членів ради на участь у роботі разової СВР, засвідчені у відділі кадрів за основним місцем роботи.

Якщо видання, де опубліковані наукові результати дисертації, проіндексовано у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, то необхідно надати довідку-підтвердження з бібліотеки ПДАБА.

Належність наукового видання до першого - третього квантилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports підтверджується довідкою з бібліотеки ПДАБА.

Уповноважена особа перевіряє наявність документів та правильність їх оформлення і передає відомості про членів разової СВР для попереднього розгляду Вченої ради ПДАБА.

3.5. Вчена рада ПДАБА не пізніше двох місяців з дня отримання заяви здобувача утворює разову СВР у складі п'яти осіб - Голови разової СВР, двох рецензентів та двох офіційних опонентів, про що видається наказ ПДАБА.

У разі відсутності у ПДАБА можливості призначити двох рецензентів з урахуванням вимог постанови КМУ № 44 від 12.01.2022 р. разова СВР утворюється у складі Голови ради, одного рецензента та трьох офіційних опонентів.

Вчений секретар ПДАБА готує:

- витяг з протоколу засідання Вченої ради ПДАБА.

Уповноважена особа АКС ПДАБА готує:

- проект наказу ректора про утворення разової СВР, узгоджений з проректором з наукової роботи та завідувачем відділу аспірантури та докторантури і вводить його в дію;

- передає звіт подібності за результатами перевірки дисертацій на текстові збіги голові разової СВР.

3.6. Протягом п'яти робочих днів з дати видання наказу про утворення разової СВР уповноважена особа оприлюднює на офіційному веб-сайті ПДАБА:

- електронну копію дисертації: у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису здобувача, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу);

- інформацію про склад разової СВР;

- посилання на веб-сайт, де здійснюватиметься трансляція захисту дисертації (youtube-канал для захистів PhD дисертацій);

- уповноважена особа вносить інформацію про утворення разової СВР до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

3.7. Здобувач ступеня доктора філософії:

- передає друкований примірник дисертації, підписаний здобувачем, до бібліотеки ПДАБА;

- подає електронний примірник дисертації: до державної наукової установи «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УКРІНТЕІ);

- подає електронний примірник дисертації до Академічного репозитарію ПДАБА.

До АКС подаються:

- документ, що підтверджує факт передачі дисертації до УКРІНТЕІ;

- документ, що підтверджує факт передачі друкованого примірника дисертації, підписаного здобувачем, до бібліотеки ПДАБА та Академічного репозитарію ПДАБА.

3.8. Інформація про утворення разової СВР вважається оприлюдненою з дня її внесення уповноваженою особою до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

У разі виявлення Міністерством освіти і науки України порушень Порядку присудження ступеня доктора філософії, а також у разі неможливості виконання членом (членами) разової СВР своїх обов'язків, протягом місяця з дня оприлюднення складу разової СВР ПДАБА видає наказ про внесення змін до її складу, інформація про що вноситься до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти уповноваженою особою.

3.9. Здобувач ступеня доктора філософії подає документи до разової СВР. До атестаційної справи здобувача додається заява на ім'я Голови разової СВР про прийняття дисертації до захисту, з візою Голови разової СВР.

3.10. Голова разової СВР передає дисертацію, наукові публікації, зараховані за її темою та звіт подібності для вивчення рецензентам та офіційним опонентам.

3.11. Протягом 45 календарних днів з дня оприлюднення інформації про утворення разової СВР кожен рецензент подає разовій СВР рецензію; а кожен офіційний опонент - відгук, в яких зазначають результати власної оцінки наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача, зокрема новизни представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, їх наукової обґрунтованості, рівня виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Також зазначається дотримання здобувачем академічної доброчесності. Рецензенти і офіційні опоненти забезпечують об'єктивність підготовлених ними рецензій і відгуків, засвідчують їх власними підписами та відбитками печаток ВНЗ за основним місцем роботи.

У разі коли рецензія (відгук) не відповідає встановленим вимогам, голова разової СВР визначає строк для (його) доопрацювання.

У разі неподання рецензії (відгуку) у встановлений строк або подання з порушенням встановленого строку голова разової СВР ініціює перед Вченою радою ПДАБА питання щодо заміни відповідного члена разової СВР.

3.12. Протягом трьох робочих днів з дня надходження до разової СВР останньої рецензії (відгуку):

- разова СВР призначає дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації (попередньо погодивши її в АКС). Дата проведення публічного захисту дисертації призначається не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж через чотири тижні з дня надходження до разової СВР останньої рецензії (відгуку). Про дату захисту уповноваженій особі подається службова записка за підписом Голови разової СВР.

- АКС оприлюднює на офіційному веб-сайті ПДАБА:

- інформацію про дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації здобувача та вносить дані до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

- електронні копії рецензій та відгуків у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису рецензента (офіційного опонента), що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), які оприлюднюються на офіційному веб-сайті ПДАБА з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації, а їхні копії на вимогу здобувача надаються йому для ознайомлення.

3.13. Публічний захист дисертації проводиться на засіданні разової СВР, яке вважається правоможним за умови участі в ньому повного складу разової СВР.

Члени разової СВР та/або здобувач можуть брати участь у засіданні разової СВР за допомогою засобів відеозв'язку в режимі реального часу.

3.14. Відділ технічних засобів навчання ПДАБА забезпечує трансляцію захисту дисертації в режимі реального часу на створеному в ПДАБА youtube-каналі для захисту дисертацій, а також відеозапис трансляції захисту дисертації з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.

Якість і тривалість відеозапису трансляції захисту дисертації повинні бути достатніми для того, щоб повністю (без перерв) відтворити процедуру захисту дисертації, в тому числі з виступами здобувача та членів разової СВР, наукової дискусії, а також голосування кожного з членів разової СВР.

3.15 Засідання разової СВР для проведення публічного захисту дисертації проводиться державною або англійською мовою (за вибором здобувача) за такою процедурою:

- голова разової СВР інформує її членів про формат проведення захисту (наживо чи онлайн) та згідно з даними реєстраційної картки присутності членів разової СВР про правоможність засідання і за наявності кворуму відкриває засідання;

- голова разової СВР інформує про подані здобувачем документи, їх відповідність встановленим вимогам (тема дисертації, спеціальність, науковий керівник, підрозділ, де виконана робота, висновок підрозділу, кількість наукових публікацій, освіта здобувача);

- здобувач викладає основні положення дисертації та відповідає на запитання, подані в усній чи письмовій формі;

- здобувач відповідає на зауваження, які містяться у рецензіях рецензентів, відгуках офіційних опонентів;

- якщо до ПДАБА, не пізніше ніж за три робочих дні до захисту, надійшли звернення інших осіб з оцінкою дисертації, то Голова разової СВР озвучує їх, а здобувач надає відповіді на зауваження;

- обговорюється дисертаційна робота здобувача та рішення разової СВР щодо присудження ступеня доктора філософії.

- разова СВР приймає рішення відкритим голосуванням;

- голова разової СВР оголошує результати голосування (рішення вважається позитивним, якщо за нього проголосували не менш як чотири члени разової СВР).

У разі відсутності кворуму для проведення засідання разова рада приймає рішення про перенесення дати проведення захисту дисертації, призначаючи іншу дату не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж чотири тижні від попередньої дати та повідомляючи про це уповноважену особу службовою запискою за підписом Голови разової СВР.

Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про зміну дати проведення захисту дисертації уповноважена особа оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті (<https://pdaba.edu.ua/>) інформацію про нові дату, час і місце проведення захисту дисертації та вносить зміни до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Під час атестації здобувача члени разової СВР повинні оцінити науковий рівень його дисертації та наукових публікацій з урахуванням дотримання ним академічної доброчесності, а також встановити рівень набуття здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей.

Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь здобувач, голова та усі члени разової СВР.

3.16. За результатами голосування оформлюється рішення разової СВР про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії за формою, затвердженою Міністерством освіти і науки України. У рішенні, яке підписується головою разової СВР та скріплюється відбитком печатки ПДАБА, обов'язково зазначаються результати голосування членів разової СВР.

Член разової СВР має право викласти письмово окрему думку, в якій зазначає зауваження щодо дисертації, зокрема щодо дотримання здобувачем академічної доброчесності та/або щодо процедури захисту дисертації. Окрема думка додається до рішення разової СВР про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії і є його невід'ємною частиною.

3.17. Після захисту дисертації уповноважена особа:

- протягом 3-х робочих днів на офіційному веб-сайті ПДАБА оприлюднює рішення разової СВР про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту, на який накладається електронна печатка ПДАБА, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронної печатки.

- протягом 5-ти робочих днів подає інформацію про результати захисту до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

3.18. Здобувач має право до початку голосування щодо присудження ступеня доктора філософії за письмовою заявою на ім'я Голови разової СВР зняти дисертацію із захисту, крім випадків виявлення разовою радою порушення академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації. Здобувач може скористатися таким правом лише один раз.

Якщо разова СВР виявила факти академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації, заява про зняття дисертації із захисту не приймається. У такому разі разова рада приймає рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії без права повторного подання дисертації до захисту.

У разі зняття дисертації із захисту уповноважена особа протягом трьох робочих днів з дати захисту дисертації оприлюднює інформацію про це на офіційному веб-сайті ПДАБА, а також подає її до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

3.19. Уповноважена особа формує атестаційну справу здобувача для подальшого зберігання.

На підставі рішення разової СВР про присудження ступеня доктора філософії уповноважена особа не раніше ніж через 15 та не пізніше ніж через 30 календарних днів з дня захисту дисертації готує наказ про видачу здобувачеві диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.

Якщо протягом 15 календарних днів з дня захисту дисертації ПДАБА було виявлено порушення встановленої постановою КМУ № 44 від 12.01.2022 р. процедури захисту дисертації або до ПДАБА надійшло повідомлення про таке порушення, наказ ПДАБА про видачу здобувачеві диплома доктора філософії видається у разі прийняття Вченою радою ПДАБА рішення про залишення рішення разової СВР в силі.

3.20. Вчена рада ПДАБА, до видачі здобувачеві диплома доктора філософії має право скасувати рішення разової СВР про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з порушенням процедури захисту дисертації. З метою розгляду питання про скасування рішення разової СВР про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з порушенням встановленої Законом процедури захисту дисертації Вчена рада ПДАБА на найближчому засіданні утворює комісію у складі трьох наукових (науково-педагогічних) працівників ПДАБА. До складу такої комісії не можуть бути включені члени разової СВР.

Комісія розглядає повідомлення щодо порушення процедури захисту дисертації протягом двох тижнів з дня її утворення.

3.21. Протягом п'яти робочих днів з дати засідання комісія готує висновок, який підписується всіма членами комісії.

У висновку комісії наводяться підстави для прийняття нею рішення та пропонується:

- скасувати рішення разової СВР про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з порушенням встановленої цим Порядком процедури захисту дисертації;

- відмовити особі у задоволенні повідомлення щодо порушення процедури захисту дисертації.

Висновок комісії у строк до трьох робочих днів з дня підписання подається Вченій раді ПДАБА. Протягом трьох робочих днів з дати видання зазначеного наказу рішення Вченої ради ПДАБА разом з висновком комісії оприлюднюється на офіційному веб-сайті ПДАБА.

3.22. Рішення разової СВР про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати набрання чинності наказом ПДАБА про видачу диплома доктора філософії. Диплом доктора філософії оформлюється та видається здобувачеві навчальним відділом ПДАБА.

3.23. Протягом десяти робочих днів з дня видачі диплома доктора філософії АКС додає копію рішення разової СВР про присудження ступеня доктора філософії, засвідчену головою разової СВР та уповноваженою особою, до примірника дисертації, що зберігається у бібліотеці ПДАБА. Відеозапис трансляції захисту дисертації повинен бути доступним для вільного перегляду не менше ніж шість місяців з дати набрання чинності рішенням разової СВР про присудження ступеня доктора філософії.

Положення цього пункту застосовуються з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.